

Sygn. akt VII U 389/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: protokolant sądowy Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2017 r. w Warszawie

sprawy B. R. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania B. R. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 8 lutego 2017 r., znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

B. R. (1) w dniu 14 marca 2017r. złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 8 lutego 2017r., znak: (...), odmawiającej prawa do renty rodzinnej po zmarłej w dniu 15 stycznia 2017r. matce B. R. (2).

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że w roku akademickim 2015/2016, kończąc 25 rok życia, była na III roku studiów stacjonarnych na kierunku politologia na Uniwersytecie (...), zaś w następnym roku akademickim 2016/2017 rok ten powtarzała. W ocenie ubezpieczonej, spełniała ona przesłanki do przyznania prawa do renty rodzinnej, wynikające z art. 62 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 887), ponieważ ukończyła 25 lat będąc na ostatnim roku studiów. Wobec powyższego jej prawo do przyznania renty rodzinnej powinno być przedłużone do czasu ukończenia ostatniego roku studiów. Ponadto, ubezpieczona powołała wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2016r., wydany w sprawie o sygn. akt II UK 174/05, zgodnie z którym na podstawie art. 62 ust. 2 wymienionej ustawy prawo do pobierania renty rodzinnej ulega przedłużeniu do zakończenia ostatniego roku akademickiego, w czasie którego uprawniony ukończy 25 rok życia, bez względu na to, czy rok ten powtarza, czy odbywa na tym roku studia po raz pierwszy (odwołanie z dnia 14 marca 2017 roku, k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że w dniu 31 stycznia 2017r. ubezpieczona złożyła wniosek o rentę rodzinną. Decyzją z dnia 8 lutego 2017r., znak (...), odmówiono przyznania renty rodzinnej, a po złożeniu odwołania wydana została nowa decyzja z dnia 22 marca 2017r., znak (...), w której zmodyfikowano decyzję wydaną wcześniej w części dotyczącej uzasadnienia.

Uzasadniając odmowę przyznania wnioskowanego świadczenia organ rentowy zacytował art. 68 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 887) i wskazał, że ubezpieczona osiągnęła wiek 25 lat w dniu 12 sierpnia 2016r., przed datą śmierci matki B. R. (2). Natomiast zgodnie z powołanymi wyżej przepisami dziecko ma prawo do renty rodzinnej najpóźniej do osiągnięcia 25 lat życia, zaś przedłużenie tego prawa możliwe jest wyłącznie w przypadku osiągnięcia 25 lat, będąc na ostatnim roku studiów, do momentu zakończenia tego roku studiów. Organ rentowy dla poparcia swego stanowisko przywołał wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2012r., wydany w sprawie o sygn. akt II UK 37/12, w którym wskazano, że dziecko, które ukończyło 25 lat przed śmiercią rodzica, po którym przysługiwałoby mu prawo do renty rodzinnej, nie nabywa prawa do tego świadczenia z mocy art. 61 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009, nr 153, poz. 1227 ze zm.), a w związku z tym prawo to nie może być przedłużone według zasad ustalonych w art. 62 ust. 2 tej ustawy (odpowiedź ZUS na odwołanie z dnia 31 marca 2017r., k. 4 a.s.).

W toku postępowania, w dniu 4 maja 2017r. B. R. (1) złożyła pismo procesowe, w którym, odnosząc się do argumentacji zawartej w odpowiedzi na odwołanie, stwierdziła, że powołane przez organ rentowy orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2012 roku dotyczy innego stanu faktycznego, w którym ubezpieczona w wieku 25 lat była na przedostatnim roku studiów, a nie na ostatnim roku studiów. Ponadto, ubezpieczona wskazała, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmawiając jej prawa do renty rodzinnej dokonał nieuprawnionej wykładni art. 68 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 887), według której prawo do renty rodzinnej nie może być przedłużone zgodnie z art. 68 ust. 2 ustawy, bowiem ubezpieczona nie nabyła go z mocy art. 68 ust. 1 ustawy. W ocenie ubezpieczonej, wskazany art. 68 ust. 2 ustawy stanowi wyjątek od wymogów uprawniających do pobierania renty rodzinnej określonych w art. 68 ust. 1 tej ustawy. Ponadto, podniosła, że w/w przepis nie stawia dodatkowych wymogów, wskazanych przez organ rentowy, zgodnie z którymi art. 68 ust. 2 ustawy mógłby stanowić podstawę do przyznania prawa do renty rodzinnej jedynie w sytuacji, gdy 25 rok życia zostanie ukończony przed śmiercią rodzica. Ubezpieczona powołała również wyrok Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 2006r., wydany w sprawie o sygn. akt II U 174/05, zgodnie z którym jedynym warunkiem przedłużenia prawa do renty rodzinnej jest kontynuowanie nauki na ostatnim roku studiów, niezależne od systematyczności nauki, jej pozytywnych rezultatów, czy ewentualnego powtarzania semestrów. W ocenie ubezpieczonej jedynymi ograniczeniami nałożonymi przez ustawodawcę przy przyznawaniu renty rodzinnej na podstawie art. 68 ust. 2 ustawy jest zatem wiek i kontynuowanie nauki, a ubezpieczona wymagania te spełnia. Wobec tego prawo do świadczenia, o które się ubiega, powinno zostać jej przyznane (pismo procesowe B. R. (1) z dnia 4 maja 2017r., k. 16-18 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. R. (2) od 15 października 1984r. była zatrudniona przez Uniwersytet (...), najpierw jako samodzielny referent, zaś od 1 stycznia 2005r. jako specjalista. Stosunek pracy ustał w wyniku śmierci pracownika, która nastąpiła z dniem 15 stycznia 2017 roku (świadcstwo pracy z dnia 19 stycznia 2017r., k. 9-10 a.r., zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 11-13 a.r., odpis skrócony aktu zgonu, k. 16 a.r.).

Córką B. R. (2) jest B. R. (1), urodzona (...), która w dniu 1 października 2012r. rozpoczęła stacjonarne studia pierwszego stopnia na kierunku politologia na Wydziale Nauk Historycznych i Społecznych Uniwersytetu (...) w W.. W roku akademickim 2016/2017, trwającym od 1 października 2016r. do dnia 30 września 2017r. kontynuuje naukę na trzecim roku studiów. Planowany termin ukończenia studiów to 30 września 2017r. (zaświadczenie z dnia 24 stycznia 2017r., k. 17 a.r., zaświadczenie z dnia 14 marca 2017r., k. 3 a.s., odpis skrócony aktu urodzenia, k. 18 a.r.).

W dniu 31 stycznia 2017r. B. R. (1) złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o rentę rodzinną po zmarłej matce B. R. (2) (wniosek o rentę rodzinną z dnia 31 stycznia 2017r., k. 1-18 a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z dnia 8 lutego 2017r., znak: (...), odmówił B. R. (1) prawa do renty rodzinnej po zmarłej w dniu 15 stycznia 2017r. matce B. R. (2), ponieważ wnioskodawczyni ukończyła 25 lat nie będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej (decyzja ZUS z dnia 8 lutego 2017r., znak: R/20/045140312, k. 21 a.r.).

Od wskazanej decyzji B. R. (1) w dniu 14 marca 2017r. złożyła odwołanie (odwołanie z dnia 14 marca 2017r., k. 2 a.s.).

W dniu 22 marca 2017r. organ rentowy wydał decyzję zmieniającą poprzednią decyzję w części dotyczącej uzasadnienia, w którym wskazał, iż odmawia B. R. (1) prawa do renty rodzinnej, ponieważ w dniu zgonu matki miała już ukończone 25 lat, zatem nie został spełniony warunek określony w art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Dodatkowo Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł, że w sprawie nie ma zastosowania art. 68 ust. 2 wymienionej ustawy, gdyż dotyczy on przedłużenia prawa do renty (czyli przyznanego wcześniej świadczenia), a nie przyznania renty rodzinnej po raz pierwszy (decyzja ZUS z dnia 22 marca 2017r., znak: (...), k. 22 a.r.).

Wskazany stan faktyczny, który nie był sporny, Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych. Ich autentyczność, jak również zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy, nie była kwestionowana przez żadną ze stron procesu, dlatego Sąd dał wiarę dokumentom.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie B. R. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 8 lutego 2017r., znak: (...), jako niezasadne nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 65 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz. 887 – dalej jako: ustawa emerytalna) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń (ust. 1). Przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy (ust. 2).

Do renty rodzinnej uprawnieni są na podstawie art. 67 ust. 1 ustawy emerytalnej, następujący członkowie rodziny spełniający warunki określone w art. 68 – 71:

1. dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione,
2. przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletniości wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka,
3. małżonek (wdowa i wdowiec),
4. rodzice.

Jednocześnie zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy emerytalnej, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów (art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Z zacytowanych uregulowań wynika, że renta rodzinna jest wypłacana uprawnionemu dziecku do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyło 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, przy czym jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów bez względu na wiek. Prawidłowa wykładnia art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej nakazuje uznać, że możliwość przedłużenia okresu pobierania renty rodzinnej, wcześniej przyznanej ubezpieczonemu na podstawie art. 68 ust. 1 tej ustawy, na czas po ukończeniu 25 roku życia, przewidziana jest tylko na wypadek osiągnięcia tego wieku przez dziecko będące na ostatnim roku studiów. Wobec powyższego należy podzielić pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 6 września 2012r., w sprawie o sygn. akt II UK 37/12, zgodnie z którym z przywileju, o którym mowa powyżej nie skorzysta dziecko, które ukończyło 25 lat przed śmiercią rodzica, po którym przysługiwałoby mu prawo do renty rodzinnej, bowiem nie nabywa ono prawa do tego świadczenia na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy emerytalnej, a w związku z tym prawo to nie może być także przedłużone według zasad ustalonych w art. 68 ust. 2 tej ustawy. Podkreślenia wymaga, że art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej nie stanowi samodzielnej podstawy do przyznania prawa do pobierania renty rodzinnej, przepis ten jedynie umożliwia przedłużenie prawa do pobierania renty rodzinnej wcześniej przyznanej na podstawie art. 68 ust. 1 tej ustawy, w okolicznościach w nim wskazanych.

Wykładnię art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej dokonaną przez ubezpieczoną, zgodnie z którą przepis ten stanowi samodzielną podstawę prawną do przyznania prawa do pobierania renty rodzinnej Sąd uznał za nieuprawnioną i całkowicie chybioną.

B. R. (1) ukończyła 25 lat w dniu 12 sierpnia 2016r., jej matka B. R. (2) zmarła w dniu 15 stycznia 2017r., wobec czego należy stwierdzić, że ubezpieczona ukończyła wiek 25 lat przed śmiercią swojej matki B. R. (2). Wobec powyższego, nie spełnia warunków do przyznania jej prawa do pobierania renty rodzinnej na mocy art. 68 ust. 1 ustawy emerytalnej, a zatem prawo to nie mogło zostać jej przedłużone na zasadach określonych w art. 68 ust. 2 tej ustawy.

Konkludując, stanowisko prezentowane przez B. R. (1) w odwołaniu, jak również w piśmie z dnia 4 maja 2017r. złożonym w toku postępowania, jest błędne, a tym samym zaskarżona decyzja odpowiada prawu. Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

(...)